

parlamentu mohutný projev v *Lázních Harzburgu*, jímž chtěla strhnout nerozhodné občanské živly na sebe. To se jí podařilo u strany lidové, která je exponentem velkokapitalistických kruhů nakloněných inflaci. Kancléři se však podařilo udržet presidenta i většinu říšského sněmu na své straně právě proto, že mohl ukázat dobrodružnou cestu, na níž by pravice říši uvedla. Tím byla stabilita poměrů v Německu uhájena.

Dr. R. Procházka.

LITERATURA.

FONTES IURIS GENTIUM jest název soustavné sbírky pramenů mezinárodního práva, která počala vycházeti vedením Viktora Brunse, ředitele ústavu pro cizozemské veřejné právo a pro právo mezinárodní v Berlíně (nákladem C. Heymanna v Berlíně, W 8).

Celé dílo, vydávané ve svazcích slovníkového formátu, jest rozvrženo ve čtyři řady (series) označené A, B, C a D, každá řada dělí se na oddělení (sectiones), oddělení na díly (tomi) a tyto na svazky (fasciculi).

Řada A má obsáhnouti v 1. oddělení rozhodnutí mezinárodních soudů a to v prvním dílu mezinárodního soudního dvora v Haagu a v druhém dílu mezinárodního smírčího dvora v Haagu. V 2. oddělení řady A budou zpracovány důležitější rozhodnutí nejvyšších soudů jednotlivých států, pokud obsahují látku mezinárodního práva. První díl tohoto oddělení věnován jest rozhodnutím německého říšského soudu.

V řadě B má býti soustavně uveden material z nejdůležitějších diplomatických not různých států a zejména zpracovány materie obsažené v t. zv. barevných knihách různými vládami vydaných.

Řada C věnována bude rozhodnutím a posudkům mezinárodních orgánů nemajících povahy soudních tribunálů jako na př. Rady společnosti národů, jejích různých komisí atd.

Konečně v řadě D budou soustavně zpracovány státní smlouvy.

Prozatím vyšly prvé dva svazky (A, 1, 1, 1 a A, 1, 1, 2) za redakce E. Schmitze, A. H. Feller a B. Schenka hraběte ze Stauffenbergu.

Látka, kterou má tato sbírka obsáhnouti, jest obrovská, protože vedle nesčetných smluv, rozhodnutí a dokumentů vzniklých po světové válce bude obsahovati velké množství pramenů z dob starších, z nichž mnohé se teprve následkem politických změn otevřely vědeckému zpracování. Jest samozřejmo, že pouhé vybrání a utřídění materialu přesahuje síly jednotlivcovy a proto i v tomto díle vystupuje dělba práce a vědecká součinnost mnoha odborníků, která se úspěšně uplatňuje vždy častěji i v jiných oborech věd; tak zejména německé mnohasvazkové »Handbücher« stávají se orientační náhražkou soukromých knihoven. Příznivý dojem vyvolává zejména u díla o mezinárodním právu ohlášená a hned v prvním svazku uskutečněná účast (A. H. Feller) mimoněmeckých právníků.

Výběr látky t. j. rozhodnutí otázky, které dokumenty jsou vůbec pramenem mezinárodního práva, nutí vydavatelstvo, aby buď předem přijalo některou základní theorii mezinárodního práva, anebo aby shromažďovalo vůbec material, který může býti upraven mezinárodním právem podle dosavadní praxe. Chtějíc se vyhnouti nebezpečím subjektivismu a snažíc se, aby se vydávání díla mohli zúčastniti badatelé různých směrů teoretických i aby hotové sbírky mohli používatí stoupenci různých teorií zvolilo vydavatelstvo cestu druhou. Proto na příklad z not vyměněných mezi státy citovány jsou i zásady, které jen jedna ze stran prohlašuje za normy práva mezinárodního, kdežto jiní je mají za pouhé projevy politické. Také rozhodnutí nejvyšších vnitrostátních soudů má jen poskytnouti látku pro posouzení, jak a pokud lze tohoto materialu použití při zjišťování pozitivních norem mezinárodních a do jaké míry se zásady práva mezinárodního uplatňují ve vnitrostátních rozhodnutích právních.

Brunse ovšem v předmluvě stanoví aspoň předpoklad, že platí mezinárodní právní řád uznávaný státy mezinárodního společenství přes to, že toto společenství jest pouze právní a nikoliv též vládnoucí a že nemá společného orgánu zákonodárného. Vědecké poznávání a soustavné zpracování tohoto mezi-

národního právního řádu vychází od pozorování a zjišťování mezinárodní praxe a jeho úkolem jest vytvoření soustavy mezinárodního právního řádu upravujícího soužití a styky států. Fontes I. G. mají poskytnouti k tomu potřebný přehled mezinárodní praxe.

Zpracování a roztřídění dané látky přidružuje se celkem běžných kategorií pojmů a institutů mezinárodního práva podávajíc ze shora uvedených skupin pramenů výňatky z dokumentů mezinárodní praxe obsahující všeobecné zásady právní, jednotlivé normy, rozhodnutí a these. Citované texty nejsou uměle spojovány, nýbrž uváděny jsou doslovně v anglickém nebo francouzském znění autentickém. Úprava tato zvyšuje objektivnost díla, protože často i pouhé slovné spojení citátů může sugestivně naváděti k podobnému závěru, jaký tanul na myslí tomu, kdo výňatky cituje. Pro rychlou orientaci opatřeny jsou jednotlivé citáty stručnými hesly označujícími v nadpisu hlavní obsah citátu.

Dílo, vydané i formálně v pečlivě úpravě, slibuje, že bude cennou pomůckou jak pro teoretické studium mezinárodního práva tak pro právní praxi, která při vzrůstající hustotě mezinárodních styků hospodářských i kulturních stále častěji bude potřebovati informace o těchto otázkách a při tom by těžce sháněla potřebné prameny, roztroušené v obrovském materialu po celé oblasti právních států. Také pro politiky i širší veřejnost nebude bez zájmu seznání hlavních norem právních v tomto oboru, pro náš národ do nedávna prakticky téměř nepřístupném a poznání mezi, které aspoň v dobách míru určuje mezinárodní právo rušnému toku styků mezinárodních.

O. M.

ROGER H. SOLTAU: FRENCH PARTIES AND POLITICS 1871—1921 with a New Supplementary Chapter Dealing With 1922—1930. Oxford University Press, London, 1930. 88 stran.

Těto malé knížky bylo hodně užíváno anglicky mluvící veřejností od 1921 k informacím o francouzském politickém systému. Zájem si vynutil její revisi a doplnění do roku 1930.

Autor správně požaduje od svých čtenářů, aby zapomněli veškerých termínů anglického systému a studovali problémy s otevřenou myslí. Anglická politika je fundamentálně táž pro všechny politické strany. Ve Francii máme plno stran, a jenom ve vzácných případech mohla jedna strana obdržet většinu. Většina kabinetů byla vytvořena z více než 3 stran, které v poměrně krátké době musely zase resignovati. Výsledek byl — žádná kontinuita v politice a málo systematického zákonodárství. Přes to, že tedy Anglie má poměrně stabilnější systém, francouzský systém, mimo Ameriku, vládne ve světě.

Podle autora extrémní pravice a antiklerikální radikálové slábnou. Centrum, socialisti a komunisti získávají na síle. Buržoasie se velice obává komunistického hnutí. Náboženství přestává býti problémem, a opoziční strany hledí zachovati kompromis. Dalším problémem je alsaský autonomismus, syndikalismus, a trade-unionismus. Socialism je rozdělen mezi nejistý reformismus Paul Boncoura a polomaxismus Leona Bluma. Žádná strana nehodlá podporovati hlasovací právo žen. Všeobecně řečeno, »Francie zůstává jednou z nejkonservativnějších zemí dneška«.

Spisek nepřináší nic nového, ale je krátkým a dobrým přehledem politického života Francie dneška.

Prof. Dr. J. S. Rouček.

DOPORUČUJEME NAŠIM ODBĚRATELŮM PRÁVĚ VYŠLÝ SPIS DRA JAROSLAVA KREJČÍHO:
ZÁSADA PRÁVNOSTI STÁTNÍCH FUNKCÍ A ZÁSADA ZÁKONNOSTI SPRÁVY.

Spis pojednává o důležitých otázkách práva ústavního a správního, jejichž řešení je v popředí zájmu teorie i praxe. Cena spisu o 183 stranách Kč 40.— mimo poštovného. Objednávku vyřídí knihkupectví J. Tašek, Praha II., Spálená ul. č. 9, nebo administrace revue Moderní stát Praha III., Karmelitská 6.

Vydavatelé: Dr. Jaroslav Krejčí a Vilém Koudelka. Odpovědný redaktor Vilém Koudelka. Revue »Moderní stát« vychází jednou měsíčně s výjimkou dvou prázdninových měsíců. Celoroční předplatné v tuzemsku Kč 100.—. Jednotlivá čísla Kč 12.—, dvojčísla Kč 18.—. Pro cizozemsko zvyšuje se předplatné o poplatky poštovní na ročních Kč 115.—. Kdo si ponechá ukázkové číslo, považuje se za odběratele. Odbírání časopisu přestává jen písemnou výpovědí. Pouhé vrácení výtisku nestačí. Novinová sazba povolena řed. pošt a telegrafů č. j. 85.224/VII.-28. Toto číslo vyšlo v měsíci říjnu 1931. Tiskem Státní tiskárny v Praze.